

Rekenkamer

Jaarverslag 2018

ONDERZOEK

- Informatiepositie raad, BVV'31, Blaricum
- Toegang WMO en Jeugdwet (verwacht in 2019)
- Informatiepositie raad, Hart van Laren, Laren (verwacht in 2019)

BUDGET

- Inkomsten :

• Gemeenten	€ 51.000
• Reserve 2017	€ 3.488
• Reserve onderzoeken 2017	€ 30.375
Totaal	€ 74.863

- Uitgaven :

• Onderzoeken	€ 22.100
• Honorering leden	€ 24.719
• Reservering onderzoeken 2018	€ 13.725
• Diversen	€ 688
• Reservering 2019	€ 12.881
Totaal	€ 74.863

KWALITEIT

COM²UNICATIE

- Website: Gemeente – onder Bestuur – Gemeenteraad – Rekenkamer
- Telefoon: 035-7513298
- E-mail: rekenkamer@belcombinatie.nl

TEAM

- Karin Stadhouders, voorzitter
- Etienne Lemmens, penningmeester
- Tineke de Jonge, lid
- Janny Schreiber, ambtelijk secretaris

Door meer informatie: klik op betreffende item of scroll verder

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Samenstelling Rekenkamer BEL	3
3. Uitgevoerde onderzoeken in 2017, doorkijk naar 2018	3
4. Communicatie en evaluatie	5
5. Kwaliteitsdocument	6
6. Jaarrekening 2018	7
Bijlage 1: Nevenfuncties leden Rekenkamer BEL	9

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)

1. Inleiding

De gemeenteraden van Blaricum, Eemnes en Laren hebben ieder hun eigen rekenkamerfunctie, maar elke raad benoemt hiertoe dezelfde personen. Daarmee geven zij gezamenlijk invulling aan de rekenkamerfunctie en ontstaat feitelijk één gezamenlijke rekenkamer. Deze is organisatorisch ondergebracht in de Stichting Rekenkamercommissie BEL.

In dit jaarverslag legt de Rekenkamer BEL verantwoording af over het onderzoek en de activiteiten die zij in 2018 heeft uitgevoerd en de baten en lasten in dat jaar.

De Rekenkamer BEL heeft een onafhankelijke positie binnen de BEL-gemeenten, zowel ten opzichte van gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie als ten opzichte van burgers, bedrijven en instellingen. Het onderzoek van de rekenkamer richt zich op de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het beleid van de BEL-gemeenten. De conclusies en aanbevelingen van rekenkameronderzoek zijn in de eerste plaats gericht op de raden, maar kunnen ook worden geadresseerd aan de colleges van

B en W. De rekenkamer beoogt met haar onderzoek een bijdrage te leveren aan een goed bestuur in de BEL-gemeenten en het vertrouwen van de burger in dat bestuur.

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)

2. Samenstelling Rekenkamer BEL

De Rekenkamer BEL bestaat uit drie externe leden:

- drs. R.C.M. (Karin) Stadhouders (voorzitter);
- drs. E.J.M. (Etienne) Lemmens (penningmeester);
- dr. J.J. (Tineke) de Jonge (lid).

De overige functies van de rekenkamerleden staan vermeld in bijlage A van dit jaarverslag.

Het secretariaat van de rekenkamer wordt gevoerd door [Janny Schreiber](#).

De drie plaatsvervangend voorzitters van de gemeenteraden vormen het bestuur van de Stichting Rekenkamercommissie BEL. Op 29 Mei 2017 is de heer E.H.J. Wortel overleden, die de gemeente Laren vanaf de oprichting van de stichting in het bestuur vertegenwoordigde. Zijn plaats is ingenomen door mevrouw J. Timmerman-Hamers. Sinds 18 juli 2017 bestaat het bestuur uit de volgende personen:

- mw. G.R. Kukupessy-Rokebrand (Blaricum);
- dhr. E.M. van IJken (Eemnes);
- mw. J. Timmerman-Hamers (Laren) vanaf 18 juli 2017.

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)

3. Onderzoek in 2018

In 2018 heeft de rekenkamer het onderzoek "Besluitvorming rond de aanleg van de kunstgrasvelden bij voetbalvereniging BVV'31" afgerond. Dit onderzoek is in 2017 van start gegaan en is het eerste in een serie van drie onderzoeken, één per gemeente, naar de informatiepositie van de raad in een besluitvormingsproces. De tweede casus, "Besluitvorming Hart van Laren", is 28 november 2018 van start gegaan. Verder is het onderzoek "Toegang Wmo en Jeugdwet: de toegang tot zorg en voorzieningen in de BEL-gemeenten" begin 2018 van gestart. Naast deze drie onderzoeken heeft de Rekenkamer

BEL in 2018 een zelfevaluatie gehouden. De uitkomsten staan in het rapport "Zelfevaluatie Rekenkamer BEL 2018" dat op 8 oktober 2018 is verschenen.

Hierna volgt van elk van de hiervoor genoemde onderzoeken een korte samenvatting.

Thema "Informatiepositie van de raad in besluitvormingsprocessen"

Eerste onderzoek: Blaricum" Besluitvorming rond aanleg van de kunstgrasvelden bij voetbalvereniging BVV'31".

De eerste van de drie onderzoeken binnen het thema "Informatiepositie van de raad in besluitvormingsprocessen" ging over een casus in Blaricum en wel het besluitvormingsproces rond aanleg van de kunstgrasvelden bij voetbalvereniging BVV'31". Dit onderzoek is in oktober 2017 van start gegaan. De rekenkamer heeft hierbij de volgende hoofdvragen geformuleerd:

- Hoe is het besluitvormingsproces voor de aanleg van de kunstgras voetbalvelden van BVV'31 verlopen en hoe verhoudt zich dit tot de wet- en regelgeving en de gemeentelijke beleidskaders?
- Wat was en is de positie van de raad binnen het hiervoor genoemde besluitvormingsproces en in welke mate is dit in lijn met de wet- en regelgeving en de gemeentelijke beleidskaders op dit vlak?

Het onderzoeksrapport is in maart 2018 via de griffier aan de raadsleden gezonden. De aanbevelingen zijn gericht aan het college en aan de raad. De rekenkamer beveelt aan om een regulier besluitvormingsproces te hanteren en hier als raad op toe te zien. Daarbij is een goed voorbereid en onderbouwd raadsvoorstel belangrijk, dat de gemeenteraad inzicht geeft in keuzes, risico's en consequenties. Ook beveelt de rekenkamer aan terughoudend te zijn om geheimhouding op te leggen en in voorkomende gevallen te verifiëren of de wettelijke kaders correct worden toegepast en de spelregels eenduidig en helder zijn voor betrokkenen. Een verdere aanbeveling is om te zorgen voor voldoende kennis van wet- en regelgeving en procedurele kaders en deze te borgen in processen van beleidsvoorbereiding, besluitvorming en beleidsuitvoering. Het is wenselijk om een expliciete en transparante afweging te maken, wanneer het niet mogelijk is strikt vast te houden aan wet- en regelgeving en de eigen gemeentelijke verordeningen en procedures. In zo'n geval is het van belang dat het college de raad hier tijdig en volledig over informeert.

Dit rapport is behandeld in een extra vergadering van de raad op 19 maart 2018. Bij amendement is de aanbeveling "Gebruik een motie Vreemd aan de orde niet als alternatief voor een raadsvoorstel en raadsbesluit" verworpen. Een motie van optimisme is door de raad overgenomen.

Onderzoek "Toegang Wmo en Jeugdwet: de toegang tot zorg en voorzieningen in de BEL-gemeenten"

De Rekenkamer BEL vindt het belangrijk om de transformatie in het sociaal domein te ondersteunen, door de gemeenteraden inzicht te geven in de uitwerking daarvan in de praktijk. Het onderzoek is inventariserend van aard.

De toegang tot de Wmo en de Jeugdwet is in de BEL-gemeenten belegd bij verschillende organisaties. In het onderzoek ligt de focus op de lokaal georganiseerde toegang in Blaricum, Eemnes en Laren. Daaronder vallen het advies- en informatiepunt HBEL, het Jeugd- en Gezinsteam Eemnes en de sociale wijkteams.

De ervaringen van betrokken medewerkers, zorgprofessionals en inwoners, moeten zicht geven op de effectiviteit van de toegang. Afhankelijk van de uitkomsten, kan dit leiden tot aanbevelingen om de toegang tot zorg en voorzieningen in de BEL-gemeenten verder te verbeteren.

Centraal staan de volgende onderzoeksvragen :

- 1. Hoe is de toegang tot de Wmo en de Jeugdwet geregeld in beleid?
- 2. Hoe ervaren inwoners en professionals de toegang tot de Wmo en de Jeugdwet?
- 3. Welke aanbevelingen op het gebied van de toegang vloeien voort uit dit onderzoek?

Het onderzoek is eind maart 2018 van start gegaan. Doordat het veel langer dan verwacht duurde om de benodigde informatie verzamelen, is het onderzoek nog niet afgerond bij het verschijnen van dit jaarverslag. Voor dit onderzoek heeft de rekenkamer - bij wijze van pilot - een inwoner benoemd om als burgeradviseur deel te nemen (zie §4. Communicatie).

Thema "Informatiepositie van de raad in besluitvormingsprocessen"

Tweede onderzoek: Laren: "Besluitvorming Hart van Laren"

Als tweede casus en vervolg op de Blaricumse casus BVV'31 (zie hiervoor), is 28 november 2018 het onderzoek "Besluitvorming Hart van Laren" van start gegaan.

Het onderzoek richt zich op het project Warrekam, Schering en Inslag (WSI), dat in 2012 uitmondde in het beheer en de exploitatie van de twee gebouwen cultuurhuis Brinkhuis en muziekcentrum Schering & Inslag door beheerstichting Hart van Laren. In navolging van de gemeente duidt de rekenkamer het project en het beheer en de exploitatie van het Brinkhuis en Schering & Inslag vanaf 2012 aan als 'Hart van Laren'.

De rekenkamer heeft de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe is het besluitvormingsproces rondom Hart van Laren verlopen en hoe verhoudt zich dit tot de gemeentelijke beleidskaders?
- Welke positie had de raad binnen dit besluitvormingsproces en in welke mate is dit in lijn met de wet- en regelgeving en de gemeentelijke beleidskaders op dit vlak?

Dit onderzoek verwacht de rekenkamer voor de zomer van 2019 op te leveren.

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)

4. Communicatie en evaluatie

In 2018 heeft de Rekenkamer BEL haar eigen functioneren geëvalueerd. Deze evaluatie bestond uit drie onderdelen:

- Een uitvraag naar de opvolging van aanbevelingen uit de in de periode 2012-2017 afgeronde onderzoeken;
- Een enquête onder raads- en collegeleden over het functioneren van de rekenkamer in de raadsperiode 2014-2018;
- Een peer-review van de laatste vier rekenkamerrapporten door een onafhankelijk onderzoeker.

De uitkomsten hiervan zijn gebundeld in het rapport "Zelfevaluatie Rekenkamer BEL 2018" dat op 8 oktober 2018 is verschenen. Het is 17 oktober 2018 aan de raden gezonden. Het rapport is eveneens in te zien op de websitepagina van de Rekenkamer BEL.

Uit de evaluatie heeft de rekenkamer een achttal lessen getrokken. Zo zal de rekenkamer na ieder onderzoek een interne evaluatie uitvoeren. Ook zal zij jaarlijks de doorwerking van rekenkameronderzoek evalueren. In een oplegger van het jaarverslag zal de rekenkamer melden hoeveel aanbevelingen zijn overgenomen, uitgevoerd en nog open staan. Eens in de vier jaar volgt een meer uitgebreide evaluatie. Daarnaast wil de rekenkamer de verwachtingen van raad en andere betrokkenen over haar onderzoeken beter managen. Daartoe streeft de rekenkamer ernaar het onderzoeksproces beter te stroomlijnen, onderzoeksvragen scherper en meer gefocust te formuleren om onderzoeken beter dan nu te laten landen.

Ook voor de burgers van de BEL-gemeenten wil de rekenkamer zichtbaarder zijn, bijvoorbeeld door de webpagina van de rekenkamer meer gebruiksvriendelijk te maken en door de pers te attenderen op de publicatie van onderzoeksrapporten. Als pilot is in 2018 een burgeradviseur betrokken bij de uitvoering van het onderzoek "Toegang tot de Wmo en Jeugdwet".

Meer informatie van en over de Rekenkamer BEL is te vinden op de websites van de drie gemeenten, op de eigen pagina van de rekenkamer. Contact opnemen met en vragen stellen aan de rekenkamer kan via het secretariaat van de rekenkamer:

rekenkamer@belcombinatie.nl.

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)

5. Kwaliteitsdocument

In 2017 heeft de Rekenkamer BEL een kwaliteitsdocument opgesteld. Het kwaliteitsdocument maakt de missie, visie en werkwijze van de rekenkamer transparant en beschrijft de procedures, werkwijzen van de rekenkamer en de kwaliteitseisen die de rekenkamer stelt aan onderzoek en de rapportage daarover. Het kwaliteitsdocument gaat onder meer in op de verschillende soorten onderzoeken, de formele gang van zaken en op afzonderlijke aspecten zoals: vooronderzoek, startdocument, aanbesteding, kwaliteitseisen rapportages, aanbevelingen, publicatie, doorwerking en integriteit. Het kwaliteitsdocument functioneert tevens als richtlijn voor onderzoekers in opdracht van de rekenkamer. Het kwaliteitsdocument is een levend document dat jaarlijks wordt geüpdatet en te vinden is op de webpagina van de Rekenkamer BEL.

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)

6. Jaarrekening 2018

De Rekenkamer BEL beschikt over een eigen budget dat de drie gemeenten beschikbaar stellen. In 2018 bedroeg dit budget € 17.000,- per gemeente. De kosten en inkomsten zijn als volgt verdeeld:

		Kosten	Inkomsten
1	Onderzoeken (incl. korte toets)	€ 22.100,00	
2	Onderzoek ten behoeve van evaluatie	€ 750,00	
3	Honorering leden	€ 24.718,68	
4	Diverse kosten	€ 688,12	
5	Reserve afronding onderzoeken 2017		€ 20.375,00
6	Reserve uit 2017		€ 3.488,02
7	Bijdragen 3 gemeenten		€ 51.000,00
8	Reservering afronding onderzoek 2018	€ 13.725,00	
9	Reserve voor 2019	€ 12.881,22	
	Totaal	€ 74.863,02	€ 74.863,02

De peer-review bedroeg in totaal € 750. De onderzoekskosten, deels lopend onderzoek vanuit 2017 en nieuw onderzoek opgestart in 2018 bedroegen € 22.100. Deels loopt dit onderzoek ook weer door naar 2019, vandaar de reservering van € 13.725 voor afronding onderzoek 2018. De honorering van de leden bedroeg in 2018 € 24.718,68, conform hetgeen is vastgelegd in de verordening op de rekenkamercommissies. Diverse kosten bedroegen € 688,12, voor onder andere lidmaatschap van de NVRR en kosten voor een heidag. Met een reserve voor 2019 belopen de kosten in 2018 € 74.863,22. De reserve voor 2019 wordt, naast het reguliere onderzoeksbudget, gebruikt om onder andere een omvangrijk onderzoek naar de energietransitie in de drie BEL-gemeenten te laten uitvoeren.

De kosten worden gedekt door een reservering voor onderzoek vanuit 2017, een post reserve doorgeschoven vanuit 2017 en de bijdragen van de BEL-gemeenten.

In de oorspronkelijke Samenwerkingsovereenkomst van de Rekenkamercommissie BEL, van 15 november 2006, is het budget voor de rekenkamer vastgelegd. Artikel 4 van deze overeenkomst luidt: "- De drie raden stellen elk in ieder geval jaarlijks € 22.000 ter beschikking aan de stichting". In artikel 5 staat gemeld dat dit bedrag jaarlijks wordt geïndexeerd. Vanaf 2008 heeft de rekenkamer afgezien van indexering van de bijdragen. In 2012 is op voorstel van de rekenkamer, de bijdrage van de gemeenten verlaagd tot € 20.000 per jaar als bijdrage aan de toenmalige bezuinigingsronde. De rekenkamer heeft toen bezuinigd, door onder andere af te zien van beheer en onderhoud van een eigen website. Wederom op initiatief van de rekenkamer is de bijdrage van de gemeenten in 2014 verder verlaagd tot € 17.000.

De rekenkamer is de afgelopen jaren prudent geweest in agendering van onderzoeken en heeft nooit onderzoek gedaan om het budget op te maken. Zo heeft de rekenkamer in 2008 van het resterende budget € 7.000 per gemeente teruggestort naar de algemene middelen van de Blaricum, Eemnes en Laren. In 2010 heeft de rekenkamer € 4.000 per gemeenten teruggestort, in 2012 € 5.000 per gemeente, en in 2015 € 10.000 per gemeente.

De vergoeding voor de rekenkamerleden is gelinkt aan de vergoeding voor raadsleden. Deze wordt jaarlijks verhoogd en komt in 2019 voor het eerst op een niveau dat de vergoeding hoger wordt dan het bedrag dat voor onderzoek bestemd is. Ook zijn de

taken voor gemeenteraden en de grootte van de gemeentelijke financiële huishouding toegenomen, onder andere door de decentralisaties in het sociale domein. In de nabije toekomst zal aan die trend geen einde komen, de volgende opdracht voor gemeenten staat met de nieuwe Omgevingswet al klaar. Dat betekent ook meer beleidsterreinen waar de rekenkamer geacht wordt de gemeenteraden in hun kaderstellende en controlerende rol te ondersteunen. Mede daarom heeft de minister van BZK in de herfst van 2018 een wetswijziging naar het kabinet gestuurd om de rol en het speelveld van rekenkamers te versterken. Daarbij heeft de minister aangegeven te verwachten dat rekenkamers adequaat worden gefinancierd, daarin bijgevalen door de Tweede Kamer.

Om bovengenoemde redenen wil de Rekenkamer BEL in 2019 aan de raden voorstellen het budget van de rekenkamer op zijn minst naar het oorspronkelijke niveau uit de Samenwerkingsovereenkomst van 2006 te herstellen. De rekenkamer kan hiermee de gemeenteraden beter bedienen.

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)

Bijlage 1: Nevenfuncties leden Rekenkamer BEL

Karin Stadhouders (voorzitter)

- ⤴ Zelfstandig onderzoeker gelieerd aan Centre for Global Heritage and Development, Universiteit Leiden;
- ⤴ Eigenaar Stadhouders onderzoek, tekst en advies (activiteiten in publieke sector / openbaar bestuur);
- ⤴ Eigenaar Verhalen van Stad en Land (onderzoek, publicatie en advies over cultuurhistorie, erfgoed en landschap);
- ⤴ Voorzitter / extern lid Rekenkamer Amersfoort;
- ⤴ Voorzitter Stichting Vrienden van Abrona, Zeist.

Etienne Lemmens (penningmeester)

- ⤴ Vennoot Prae Advies en onderzoek B.V., sociale zekerheid en arbeidsmarkt-vraagstukken;
- ⤴ Eigenaar BB35 Advies en onderzoek B.V., sociale zekerheid en arbeidsmarkt-vraagstukken;
- ⤴ Voorzitter rekenkamercommissies Brunssum en Landgraaf;
- ⤴ Plaatsvervangend voorzitter rekenkamer Heerlen;
- ⤴ Bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies;
- ⤴ Bestuurslid Sector FNV Zelfstandigen;
- ⤴ Secretaris Stichting Orbis, sociale zekerheid en arbeidsmarkt-vraagstukken;

Tineke de Jonge (lid)

- ⤴ Adviseur / onderzoeker UWV Werkbedrijf;
- ⤴ Secretaris Verantwoordingsorgaan Pensioenfonds UWV
- ⤴ Gastonderzoeker Erasmus Happiness Economics Research Organisation, Erasmus Universiteit Rotterdam;

[<Klik hier om terug naar boven te gaan>](#)